

Απαξίωση των γεωτεχνικών ή της γεωργίας;

Το κράτος θεωρεί πλέον τη γεωργία ως μία λογιστική διαχείριση και τακτοποίηση των επιδοτήσεων και αγνοεί παντελώς ή αφήνει στην τύχη της την αναπτυξιακή προοπτική. Έτσι, το Υπουργείο Γεωργίας – που κατ' ευφημισμό ονομάσθηκε Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – απογύμνωσε, απαξίωσε και διέλυσε τις παραγωγικές υπηρεσίες που σχεδίαζαν, προγραμμάτιζαν και στήριζαν την ανάπτυξη της γεωργίας και δημιούργησε λογιστικές-διαχειριστικές υπηρεσίες.

Με αφορμή τη συνάντηση όλων των Γεωτεχνικών κλάδων υπό την ομπρέλα και τον πρωταγωνιστικό ρόλο του ΓΕΩΤΕΕ και του ίδιου του προέδρου του, την Παρασκευή 31.10.2008 στη Λάρισα, θα ήθελα να κάνω μία ενδελεχέστερη ψηλάφηση και σε βάθος προσέγγιση του όλου ζητήματος που τέθηκε στη συνάντηση αυτή και που απασχολεί τους Γεωτεχνικούς (μικρά σχέδια βελτίωσης της κτηνοτροφίας χωρίς μελέτη από γεωτεχνικό, σχέδια βελτίωσης από μη διαπιστευμένο γεωτεχνικό κλπ).

Τι θέλουν οι Γεωτεχνικοί; Γιατί ανακατώνουν τους γεωργούς και τη γεωργία; Τι επιδιώκουν; Γιατί ομιλούν περί απαξίωσης;

Πρώτα από όλα ποιοι είναι οι Γεωτεχνικοί; Είναι οι Γεωπόνοι, Κτηνίατροι, Δασολόγοι, Γεωλόγοι και Ιχθυολόγοι, δηλαδή, οι επιστήμονες που στηρίζουν και θεραπεύουν τη γεωργία, την κτηνοτροφία, τα δάση, τη γεωλογία, τα νερά και την αλιεία, όλο τον αγροτικό τομέα. Είναι επιστήμονες με σπουδές 5ετούς διάρκειας - έτη σπουδών που έχουν μόνο οι Γεωτεχνικές, οι Πολυτεχνικές και οι Ιατρικές Σχολές - που στην ουσία έχουν ολοκληρώσει κύκλο σπουδών που αντιστοιχεί σε ένα Πανεπιστημιακό πτυχίο και ένα Master.

Σε μία ευνομούμενη πολιτεία, σε ένα κράτος με ταυτότητα και με πολιτικό σχεδιασμό, το αυτονόητο θα ήταν να υπήρχε συνεργασία με τους επιστήμονες Γεωτεχνικούς που αποτελούν τον κορμό των φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίοι θα σηκώσουν το βάρος του σχεδιασμού, του προγραμματισμού και της στήριξης του αγροτικού τομέα, κάτι που λείπει από

την ατζέντα του Υπουργού. Αυτή είναι απαξίωση, όχι βέβαια του επιστημονικού κύρους των Γεωτεχνικών, διότι την αμφισβήτηση των επιστημόνων μόνο τα Πανεπιστήμια που έδωσαν τα πτυχία μπορούν να την κάνουν και όχι ο κάθε τρίτος. Η απαξίωση στρέφεται έμμεσα σε αυτή καθεαυτή τη γεωργία και τους γεωργούς, αρχής γενομένης από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και κορυφώνεται με τον πλέον εύγλωτο τρόπο στις μέρες μας, με συγκεκριμένες πράξεις και παραλείψεις. Και να πως:

Το κράτος, λίγα χρόνια μετά την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, θεωρεί πλέον τη γεωργία ως μία λογιστική διαχείριση και τακτοποίηση των επιδοτήσεων που εισρέουν από τα Κοινοτικά ταμεία και αγνοεί παντελώς ή αφήνει στην τύχη της την αναπτυξιακή προοπτική. Έτσι, το Υπουργείο Γεωργίας – που κατ' ευφημισμό ονομάσθηκε Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – απογύμνωσε, απαξίωσε και διέλυσε τις παραγωγικές υπηρεσίες που σχεδίαζαν, προγραμμάτιζαν και στήριζαν την ανάπτυξη της γεωργίας (υπηρεσίες Αγροτικής Έρευνας, Κεντρικές παρα-

γωγικές υπηρεσίες, Διευθύνσεις γεωργίας των Νομαρχιών, Κέντρα γεωργικής εκπαίδευσης) και δημιούργησε λογιστικές-διαχειριστικές υπηρεσίες (Αρχές Διαχείρισης, ΟΠΕΚΕΠΕ, ΔΗΜΗΤΡΑ, ΑΓΡΟΓΗ κλπ). Και για να μην υπάρχει καμία αμφιβολία και ψευδαίσθηση ότι η αγροτική πολιτική στράφηκε ολοσχερώς προς τη λογιστική διαχείριση, θέσπισε συγκεκριμένα και δελεαστικά οικονομικά κίνητρα για όσους ενταχθούν στις νέες λογιστικές υπηρεσίες.

Πέρασε ήδη η άποψη ότι η γεωργία είναι ο φτωχός συγγενής, αποτελεί το βαρίδιο της οικονομίας της χώρας μας και ως εκ τούτου εγκαταλείφθηκε στη μοίρα της. Οι δε αγρότες να θεωρούνται ως ομάδα αναξιοπαθούντων, τους οποίους πρέπει να συνδράμουμε με ό,τι προαιρείται η Ευρωπαϊκή Ένωση και με ό,τι περισσέψει από τα κρατικά ταμεία (κάποιες τσόντες στην αγροτική σύνταξη ή κάποιες αυξήσεις στο ΦΠΑ). Για αναπτυξιακή προοπτική ακούγονται κάποια λόγια αλλά κανένα συγκεκριμένο μέτρο και πολιτική π.χ. για το κόστος παραγωγής, για αναδιάρθρωση των χρόνιων προβλημάτων, για την ποιοτική γεωργία, για την αγορά, για την ανταγωνιστικότητα. Άλλωστε και να ήθελε κάποιος να παρέμβει προς την αναπτυξιακή κατεύθυνση, τώρα πλέον, δεν έχει τους ανάλογους μηχανισμούς, διότι αυτοί απομονώθηκαν ή και διαλύθηκαν και θα χρειασθεί αυτό που λένε «φτου και από την αρχή».

Όμως, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Καμία Ευρωπαϊκή χώρα δεν εγκατέλειψε τη γεωργία της. Αντίθετα, την έχουν σε πολύ υψηλό επίπεδο, τη στηρίζουν και την προωθούν. Γι' αυτό

ακριβώς και τα προϊόντα πολλών χωρών έχουν κατακτήσει τις αγορές. Αλλά και οι 350.000 περίπου πραγματικοί αγρότες μας, εργάζονται και μοχθούν με μεράκι στην παραγωγή προϊόντων και προσβλέπουν σε ένα καλύτερο αύριο. Αυτοί οι πραγματικοί αγρότες ούτε εγκατέλειψαν τη γεωργία ούτε ως αναξιοπαθούστες λειτουργούν, αλλά προσπαθούν με δυναμικό τρόπο να σταθούν και να κατακτήσουν το μέλλον. Τους λείπουν η στήριξη από το κράτος, οι κατευθύνσεις και οι οργανωτικές δομές.

Είναι γνωστό ότι το γεωργικό εισόδημα της χώρας μας, κατά μέσο όρο, προέρχεται κατά 40-50% από τις πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 50-60% από την αξία των προϊόντων. Εμείς οι Γεωτεχνικοί λέμε ότι θα πρέπει να στηριχθούν και οι δύο πηγές του γεωργικού εισοδήματος. Να στηρίζονται οι μηχανισμοί διαχείρισης των Κοινοτικών ενισχύσεων προς όφελος των δικαιούχων παραγωγών, αλλά εξίσου ή και περισσότερο θα πρέπει να ενδυναμωθούν και να λειτουργούν και οι μηχανισμοί ανάπτυξης της γεωργίας, ώστε η γεωργία μας να πάρει τη θέση που της αξίζει και οι γεωργοί να ατενίζουν πιο αισιόδοξα το μέλλον.

Μία άλλη παράμετρος, πολύ σημαντική για τη γεωργία, είναι οι υποχρεώσεις για το περιβάλλον και οι ανάγκες για ποιοτική και ανταγωνιστική γεωργία. Η μεγάλη σημασία αυτής της παραμέτρου συνίσταται:

1. Στο γεγονός ότι όλες οι ενισχύσεις, που προβλέπονται στους Κανονισμούς που εκδίδει η Ε.Ε., χορηγούνται με την **υποχρέωση της τήρησης περιβαλλοντικών όρων** (πολλαπλή συμμόρφωση, κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής). Δηλαδή, κάθε επενδυτικό σχέδιο του γεωργού, κάθε αίτηση ένταξης σε αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα (μείωση νιτρορύπανσης, βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία κλπ), κάθε δράση των ομάδων παραγωγών, θα πρέπει να συνοδεύονται από σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης, το οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται και το οποίο ελέγχεται από την

Ο αγροτικός τομέας στη χώρα μας έχει προοπτικές για τη συνολική εθνική οικονομία και έχει μέλλον για τους πραγματικούς αγρότες – παρά τα αντιθέτως λεγόμενα – διότι εμείς διαθέτουμε και ήλιο και ποικιλία εδαφών και επιστημονική γνώση από τους Γεωτεχνικούς και αξιοθαύμαστη εμπειρία από τους πραγματικούς αγρότες και οι ανάγκες της κοινωνίας σε τρόφιμα και μάλιστα ποιοτικά όχι μόνο δεν θα παύσουν αλλά θα αυξάνονται συνεχώς. Οι Γεωτεχνικοί, τις δεκαετίες του '50, του '60, του '70 και του '80, τράβηξαν μπροστά και δημιουργήθηκε η γεωργία των μεγάλων αποδόσεων και της υπερπαραγωγής, όπως ήταν οι τότε στόχοι της πολιτείας, της κοινωνίας και της επιστημονικής κοινότητας. Έτσι και τώρα που οι στόχοι της μεγάλης κοινωνίας και της μεγάλης πολιτείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και της επιστημονικής κοινότητας είναι η ποιοτική και ανταγωνιστική γεωργία με σεβασμό στο περιβάλλον, θα πρωτοστατήσουν και πάλι. Προς την κατεύθυνση αυτή η Ελληνική πολιτεία θα πρέπει να δείξει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους επιστήμονες Γεωτεχνικούς και όχι στους αγροσχήμονες και διάφορους γεωργίζοντες.

Ε.Ε. πολύ αυστηρά. Επομένως, κάθε σκέψη ή πρόχειρη απόφαση που δεν περιλαμβάνει ανάλογο σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης ή μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα αφήσει ακάλυπτους και ξεκρέμαστους τους παραγωγούς με κίνδυνο να έχουν προβλήματα στις πληρωμές τους αλλά σίγουρα θα χρεωθεί η χώρα με πρόστιμα, δηλαδή, επιστροφές των χρημάτων στα Ευρωπαϊκά ταμεία. Και εδώ ακριβώς είναι η ένσταση των Γεωτεχνικών. Να μην ξαναβγει Υπουργική απόφαση χωρίς την πρόβλεψη του ανάλογου σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης ή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

2. Στο γεγονός ότι οι επενδύσεις στη γεωργία θα πρέπει να γίνονται με **βάση γεωργοοικονομική μελέτη**, ώστε να είναι αποδοτικές και συνολικά να δημιουργούν εκμεταλλεύσεις ανταγωνιστικές και γεωργία ανταγωνιστική. Εδώ επίσης είναι η ένσταση των Γεωτεχνικών. Οι γεωργοοικονομικές μελέτες πέραν του ότι πρέπει να είναι υποχρεωτικές, αυτές θα πρέπει να συντάσσονται από ειδικούς επιστήμονες Γεωτεχνικούς που έχουν εκπαιδευτεί στη

σύνταξη τέτοιων μελετών - να είναι, δηλαδή, διαπιστευμένοι ως προς την εκπαίδευσή τους στο θέμα των μελετών.

3. Στο γεγονός ότι η γεωργία μας, με το μειονέκτημα της μικρής και πολυτεμαχισμένης έκτασης αλλά με το μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα των εδαφοκλιματικών συνθηκών και της βαριάς ιστορικής παράδοσης, προκειμένου να έχει προοπτική θα πρέπει να στραφεί στην **ποιότητα των προϊόντων**. Και εδώ ακριβώς παρεμβαίνουν οι Γεωτεχνικοί, στη δημιουργία, δηλαδή, σοβαρών, υπεύθυνων και σε επιστημονικές βάσεις μηχανισμών, υπηρεσιών και κλίματος, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, που να προωθεί και να στηρίζει την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, από το χωράφι μέχρι την αγορά. Διαδικασίες που στοχεύουν στην ποιοτική γεωργία ενισχύονται από Κανονισμούς της Ε.Ε.

Λάρισα 4.11.2008

Κώστας Γιατρόπουλος

Γεωπόνος της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης
Αντιπρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ - Παράρτημα Κ. Ελλάδας
Μέλος του Προεδρείου της Πανελληνίας Ένωσης
Γεωπόνων Δημόσιων Υπαλλήλων